

17. listopadu Den boje studentů za svobodu

1. Přečti si vzpomínky účastníka demonstrace 17. listopadu 1989:

Vzpomínky účastníků demonstrace Václav Bartuška

Sešlo se nás tehdy víc, nežli jsme čekali. Pět, deset, někdo říkal i dvacet tisíc lidí.

Nejdřív jsme šli po povolené trase z Albertova k Vyšehradu. Když organizátoři oznámili skončení oficiální akce, všichni jsme cítili, že to hlavní teprve začíná. Rozhodnutí jít na Václavské náměstí vyplynulo zcela samozřejmě. *Kdo, ne-li my, kdy, ne-li teď.*

Jsme ve Vyšehradské ulici. Tady nás poprvé zastavil kordon bezpečnosti. Minuty napjatého čekání. Vrátili jsme se a zamířili na nábreží Vltavy. Široká třída nám dávala pocit klidu a bezpečí. Dav mohutněl, skandování zaznívalo stále silněji: *Už je to tady! Už je to tady!*

K čemu starosti? Bylo nás tolik, že se nám nemohlo nic stát. U Jiráskova mostu jsem se podíval dozadu - ohromný zástup končil až kdesi daleko. U Národního divadla jsme zahrnuli na Národní třídu. Cíl byl všem známý a na dosah. Náhle se před námi znovu objevil policejní kordon. Pomalu jsme se k němu blížili. Ohlédl jsem se a ztuhl. Jen pár řad a pak prázdno. Za námi už nikdo nebyl. Kam se poděl ten velikánský průvod?

Národní třídou burácela hesla: *Poslední zvonění.* Zamířil jsem do středu kotle. Na odchod ani pomyšlení. Kordon stál pevně a zezadu se přibližovala další řada bílých helem. Co to má být? Past? Ale proč? Prudká změna nálady. Pustte nás domů! Pozdě. Najednou jsem viděl vbíhat do davu muže v maskáčích a červených baretech. Šok. Proboha, to na nás poslali i armádu? Co se bude dít? Tlak, strašlivý tlak. Přední řady prchaly před ranami a uvnitř se nedalo dýchat. Pocítil jsem strach ze smrti. Pak přijely dva obrněné transportéry. Konec. Co chtějí? Začnou střílet? Kotel lidí se zmítal řízen jen pudem sebezáchovy. Přestal jsem pořádně vnímat, co se děje. Ohromný strach, panická hrůza. Slyším mlaskavý zvuk dopadajícího obušku, zděšený křik mlácených lidí. V podloubí vidím dívku, které tlouče hlavou o zeď, zuřivost těch, v nichž pudy zvítězili nad lidskostí.

Probíhám uličkou mlátících příslušníků. Pryč, jenom pryč!

Bartuška, Václav. Polojasno. Praha. 1990. EXLIBRIS

2. Pro lepší představu, jak to tehdy v Praze i jiných částech republiky vypadalo, se můžeš podívat na řadu videí:

Jak to říct dětem

Jak nás viděl svět

3. Zahraj si hru, kterou v roce 2019 připravila Česká televize k 30. výročí sametové revoluce. Je plná zajímavých informací.

AKCE SVOBODA

4. Na fotce je památník na události 17. listopadu 1989 v Praze na Národní třídě. Zjisti, jaké gesto je na něm znázorněno? Co vyjadřuje?

5. Na základě dosud získaných informací rozhodni:

a) Sametová revoluce byla v roce 2019.	ANO – NE
b) Hlavním důvodem nespokojenosti lidí byla nesvoboda způsobená vládou komunistické strany.	ANO – NE
c) Celá akce 17. listopadu 1989 začala jako klidná vzpomínková akce.	ANO – NE
d) V době vlády komunistické strany nemohli lidé svobodně vyjádřit svůj názor.	ANO – NE
e) Komunistická strana byla u moci přibližně 100 let.	ANO – NE

6. Komunistický režim nějakým způsobem zasáhl do života všem. Zeptej se rodičů či prarodičů, jak vzpomínají na dobu před rokem 1989. Můžeš nám pak při vyučování říct, co ses dozvěděl/a.

*7. Dobrovolný úkol – vyrob si plakát, se kterým by ses mohl/a účastnit některé z demonstrací na podzim 1989.